

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Somi māca, kā strādāt

Trīs nedēļu ilgā mācību ceļojumā Somijā bija zemnieku konsultāciju biroja vadītājs Māris Liniņš. Par gūtajiem iespaidiem «Novadsniekam» viņš pastāstīja:

— Bijām 40 cilvēku grupa — latvieši un lietuvieši: gan zemnieku konsultatīvo dienestu darbinieki, gan lauksaimniecības skolu pasniedzēji. Šīs apmācības (pēc Latvijas un Somijas valdību vienošanās) finansēja Somijā. Mācību programma bija ļoti spriega, jo apguvām teorētisko kursu un arī pabijām fermeru saimniecībās, uzņēmumos, kur pārstrādā lopkopības produkciju, lauksaimniecības mašīnu rūpnīcā.

Svarīgākā atziņa, kuru guvām Somijā, — zemnieku saimniecība nevar izdzīvot bez kooperācijas. Īpaši sīkzemnieku saimniecības. Arī to, ka fermerim nepieciešama lauksaimnieciskā izglītība. Somijā nav tādu fermeru, kuri nebūtu apguvuši pamatzināšanas augkopībā, lopkopībā, ekonomiskajā mehanizācijā.

Lauksaimniecības tehnika arī Somijā ir dārga. Saimnieks ar to apietas saudzīgi un tā kalpo ilgi. Somi ir taupīga un kulturāla tauta, uztur kārtību jebkurā vietā: ražošanā, dzīvojamā mājā, pagalmā, uz ceļiem. Nekāda smagā tehnika, kura varētu bojāt, piemēram, ceļa asfalta segumu, pa to nebrauc. Šādu tehniku pārvadā uz treileriem.

Gaļas pārstrādes kombinātā mūsu labā nozīmē pārsteidza viss: attieksme pret darbu, darba organizācija, tehnoloģiskās iekārtas, cilvēku attiecības, vispārējā sadzīves kultūra un arī tieksme izglītēt kaimiņus. Bet vienu gribas piebilst: mūsu zemniekiem nevis akli jācenšas kopēt citvalstu pieredzi, bet gan jāsāk pašam domāt, rēķināt un, protams, izglītoties.

Un vēl viens: ja mūsu jaunsaimnieki (īpaši jaunie) grib iet citvalstu aprītē un pārņemt to pieredzi ražošanas organizēšanā un ekonomikā, ir jāizmācās angļu valoda.

Jūsu darišana: pirkt vai nē!»

Klāt brīdis, kad valsts uzņēmums «Preiļu siera rūpnīca» pārtaps akciju sabiedrībā «Preiļu siers». Tāpēc bija sapulcināti valžu priekšsēdētāji un piensaimnieki, kuri iegādāsies viņiem paredzētās akcijas. Ja dota iespēja kļūt par tik respektablu uzņēmuma līdzīpašnieku, tad, protams, radās būtiski jautājumi uzņēmuma vadībai. Jau kopš maija rūpnīca nav norēķinājusies par pienu ne ar paju sabiedrībām, ne ar zemniekiem. Uzņēmuma ekonomiste Valentīna Žihare paskaidroja, ka akcionāri, kuri nav saņēmuši naudu par nodoto pienu, par attiecīgu summu var norēķināties, noformējot dokumentus. Līdzko naudiņa būšot, tā tiksot ieskaitīta privatizācijas fondā.

Potenciālajiem akciju īpašniekiem bija arī citi jautājumi un prasības. Ja akciju izpirkšanas pirmais posms noslēdzas jau 1. oktobrī, tad praktiski nav iespējams izpirkt, jo šobrīd visas pūles tiek veltītas ražas novākšanai. Tāpēc piensaimnieki lūdz pagarināt pirmo akciju izpirkšanas posmu. Bija pretenzijas par to, ka privatizācijas komisija nav nosūtījusi pagastiem privatizācijas projektus.

Vēl siera rūpnīcas pārstāvji informēja piena ražotājus, ka visa vasarā savāktā un pārstrādātā produkcija nav realizēta, tāpēc arī neesot iespējams norēķināties ar piena piegādātājiem. Bet par piedalīšanos privatizācijā sacīja tā: «Jūsu darišana: pirkt vai nē!»

Viena devinpadsmītā daļa? Daudz vai maz?!

Rajona lauksaimniecības departamenta priekšnieka vietnieks Jānis Desainis informēja pagastus, ka privati-

Miķeļa diena (29. septembris)

Kad raža ir novākta, zeme sagatavota ziemas atpūtai, latvieši svin plaujas jeb applāvības svētkus. Baznīcas kalendārā 29. septembris ir virsengēļa Miķeļa godāšanas diena.

Senāk ar Miķeļa dienu beidzās saimniecības gads un dienesta laiks vasaras kalpiem, sākās jaunu līgumu slēgšanas laiks. Ar Miķeļa dienu sākas Veļu laiks, kas turpinās līdz Simjūdam (28. oktobris).

Miķeļa dienā nedrīkst strādāt lauku darbus, citādāk mājās gaidāmi nelūgti ciemiņi — peles un žurkas. Parasti šajā dienā mēlojās ar dienu iepriekš kautu sīvēnu un vārītiem kāpostiem, dzēra alu. Vakarā kāva gaiļi, ar kura asinīm aplsācija stalla durvis, lai pasargātu zirgus no slimībām.

Galvenās tradīcijas saistās ar vēršanos pret grauzējiem — pelēm, žurkām. Lai pasargātu gan sevi, gan labību no grauzēju uzbrukuma, Miķeļa dienā jāizslauka istaba un gruzi jāizber krustcelēs vai arī jāņem pilādzkoka

zars, ar to jāapstaigā visas tās vietas, kur mājō žurkas, un jāsaka: «Ej uz kaimiņu mājām, tur ir vairāk, ko ēst!»

Nedēļu pirms Miķeļiem sākās mīklu minēšanas laiks, kas beidzas nedēļu pēc Mārtiņiem, kad, tuvojoties Ziemassvētkiem, sāk stāstīt pasakas.

Miķeļos neprecētajām meitām jāatmet cerības šogad apprecēties, bet neskumstiet, jo Miķeļdienas vakarā var uzzināt, vai iziesi pie vīra nākamgad. To dara tā: jāuzkāpj uz slotas un jāapskrien trīs reizes apkārt cūku stallim, tad jāpieklauvē pie stalla durvīm un jāklausa, vai kuilis rukšķ, ja rukšķ, tad apprecēsies, ja nē — tad jāgaida cits gads.

Miķeļa dienā pareģoja arī gaidāmos laika apstākļus ziemai un pavasarim. Ja kokiem lapas nobirušas pirms Miķeļiem — būs agrs un silts pavasaris, pirms Māras dienas nokūsīs sniegs; ja pēc Miķeļiem — būs vēls un auksts pavasaris, ilgi turēsies sniegs. Ja Miķeļa diena ir silta un lietaina, tad būs mīksta ziema.

Lēnām, bet raža tiek vākta

Rajona lauksaimniecības departamenta dispečerdienests informēja, ka līdz piektdienai rajonā novākti 13414 hektāri labības, nokulti 11380 hektāri. Tas ir 55 procenti no visiem labības sējumiem. Iekultas 23900 tonnas graudu. Vidējā raža — 21 centners no hektāra.

Paju sabiedrības un kopdarbības sabiedrības nopļāvušas 5207 hektārus, bet nokūlušas 4797. Vidējā raža — 23,6 centneri graudu no hektāra. Norakti 1980 hektāri kartupeļu un ievāktas 28710 tonnas.

hektāri. Maz iesēts ziemāju — 2025 hektāri, tai skaitā paju sabiedrībās — 417 hektāru.

Bet vistraģiskākais šajā lietainajā un ekonomiski grūtajā rudenī ir tas, ka zemnieki zaudē optimismu par to, ka saņēmuši zemi!

Atdodiet mūsu miljonus!

Šobrīd arī tādi samērā stabili paju sabiedrībai kā «Ausma» kasē brīvu naudas līdzekļu nav. Līdz šādam stāvoklim paju sabiedrību novedis tas, ka lauksaimniecības produkcijas pārstrādes uzņēmumi «Ausmai» ir parādā 12-13 miljonus LVR. Paju sabiedrības priekšsēdētājs Pēteris Kočkers pastāstīja, ka Preiļu siera rūpnīca vien esot parādā 8 miljonus LVR un pagaidām nesolot tos atdot. Pārējie miljoni jāsaņem par nodotajiem graudiem.

Zemniek, savas problēmas risini pats!

Rīgā, Zemkopības ministrijā notika rajonu lauksaimniecības departamentu direktoru, ekonomistu un galveno agronomu sanāksme. Ministrs un speciālisti uzklusījuši arī rajonu lauksaimniecības departamentu vadītāju viedokļus.

Mūsu rajona departamenta priekšnieks Jānis Vucāns pastāstīja, ka viņš runājis par to, ka nav noieta Preiļos ražotajam «Čedera» sieram, kas smagā finansiālā situācijā nostādījis piena piegādātājus. J.Vucāns runājis arī par to, ka Preiļos likvidēts valsts reģistrs, kas radīs lielas problēmas un liekus izdevumus, jo nāksies braukt uz Rēzekni vai Daugavpili.

Valsts ministrs mežu lietās Kazimirs Šlakota informējis, ka galvenais uzdevums — noteikt valsts meža un zemniekiem piederošo mežu robežas. Ja būs robežas, būs nodoklis par zemniekiem piederošo mežu, un viņiem vairs nevajadzēs maksāt celma naudu, kas tomēr esot ļoti liela. Vēl K.Šlakota paskaidroja, ka sagatavots vairāk nekā miljons kubikmetru malķa, kurai nav noieta. Ja izmantotu malķu, nevis pirktu akmepogles un mazutu, namu apsildīšana izmaksātu trīs reizes lētāk.

Īstermiņa kredīts zemniekiem

Par to, ka Latvijai piešķirts ASV kredīts 3 miljonu ASV dolāru apmērā, informēti rajonu lauksaimniecības departamentu ekonomiskā dienesta darbinieki. Mūsu rajona departamenta ekonomiskā dienesta priekšnieks Ēvalds Ancāns pastāstīja:

— Tas ir īstermiņa kredīts, kas paredzēts zemnieku saimniecībām rudenis darbu veikšanai. Aizdevumu zemnieki saņems ASV dolāros un mūsu bankas nenodarbosies ar to apmaiņu latos. Tā būs katra kreditsaņēmēja darišana. Kredītdevējs noteicis šādus noteikumus: kredīts jāatdod gada laikā arī dolāros, aizdevuma likme — 15-16 procenti. Republikas rajoniem kredītu sadalīs proporcionāli zemnieku skaitam, bet kredītdevējs prasa, lai zemnieku saimniecība, kura vēlas to saņemt, būtu ekonomiski stabila.

Ē.Ancāns precizēja, ka ilgtermiņa kredītu zemniekiem nebūs.

Par sēklu zina tikai Dievs...

Rajona lauksaimniecības departamenta galvenais agronoms Jānis Kivlenieks informēja, ka visiem ziemāju audzētājiem ir iespēja iegādāties ziemas labību sēklu ar aizdevumu, noslēdzot līgumu ar kopdarbības sabiedrību — Centrālo savienību «Turība». Aizdevums būs jāatdod ar graudiem attiecībā 1:7 līdz 1994. gada 1. oktobrim. Graudus pieņemis tuvākais labības uzņēmums. Savienība «Turība» iepirks visu saražoto graudu daudzumu no līgumslēdzēja par esošajām tirgus cenām.

Bez tam pēc šādiem noteikumiem noformē līgumus arī jau par izsēto sēklu.

Labības sēklu iepērk no paju sabiedrībām un zemnieku saimniecībām par šādam cenām: ziemas kviešus, I ataudzējums, I klase — 75 lati par tonnu, II līdz V ataudzējums, I klase — 70 lati par tonnu; rudzi — I ataudzējums, I klase — 71 lats par tonnu; II līdz V ataudzējums, I klase — 63 lati par tonnu.

Lai pārdotu sēklu, jābūt šķīmes apliecībai un kvalitātes analīzes rezultātiem. Ar aizdevuma sēklām sētos sējums obligāti jāapdrošina, lai nelabvēlīgu dabas apstākļu gadījumā zemnieks varētu norēķināties par aizdevumu.

A.Iļina
K. Gailuma foto

uzskrajumi, tos vares apmainīti bankā pret latiem arī pēc 18. oktobra. Konstatējot viltotas rubļu naudaszīmes, bankām tās nav jāapmaina vai jāizsniedz atpakaļ klientam, bet jāinformē akts par šo banknošu izņemšanu. Klients saņem akta kopiju.

Vislabākā izeja šajā situācijā ir iztērēt (ja ir ko tērēt) rubļus līdz 18. oktobrim...

KAFIJA

Alkohola un nikotīna kaitīgums ir pierādīts, un līdz ar to atliek tikai cīņa pret tiem, turpretī par kafijas kaitīgumu (vai nekaitīgumu) joprojām daudz šķēpu lauž tās draugi un ienaidnieki.

Ir norādījumi, kuri liecina, ka kafija, vismaz pārmērīgos daudzumos lietota, var veicināt sirdslēkmes. Tajā pašā laikā ir daudz citu faktu, kas to neapstiprina. Iespējams, ka kaitīga ir nevis pati kafija, bet gan cukurs, krējums vai treknais piens, kuru pievieno kafijai un kuri var veicināt aptaukošanos un paātrināt aterosklerozes attīstību. Turklāt kafijas dzeršanu bieži vien pavada intensīva smēķēšana, kas jau pati par sevi ir kaitīga. Tādējādi kafija varbūt ir tikai netiešs, šķietams cēlonis. Iespējams arī tas, ka cilvēki, kuriem emocionālā spriedze ir lielāka, dzer kafiju biežāk un vairāk nekā citi. Tad kafija vēl veicina kaitīgā faktora iedarbību.

Katrā ziņā šodien nevar pilnīgi droši apgalvot, ka kafijas dzeršana veicina sirds išēmiskās slimības rašanos.

Kafija kā baudas dzēriens ienākusi Eiropā no Tuvajiem Austrumiem tikai 15. gadsimtā. Vēl krusta karu laikā kafija gandrīz nebija pazīstama. Iespējams, ka jau ļoti sen Etiopijas kalnos eksistējusi paraža grauzdēt un pēc tam grauzt kafijupīpīņas. Vēlāk kafijkokus sāka kopt un kultivēt. Ar karagājieniem kafija izplatījās no Etiopijas uz arābu zemēm. Te sākotnēji kafiju lietoja kā zāles pret gremošanas traucējumiem un galvassāpēm. Mekā viduslaikos pastāvēja tā sauktās gudrības skolas, kas aptuveni atbilda kafejnīcām mūsdienu izpratnē.

Par kafijas dzimteni uzskata Kafas provinci Etiopijā, kur savvaļā auga kafijkoki. Bet vārds «kafija», liekas, tomēr nav aizgūts no šī vietvārda. Visticamākais, ka tas cēlies no arābu valodas kahva — «dzēriens».

Eiropā ziņas par kafiju izplatījās, pateicoties vācu rakstnieka E.T.A.Hofmaņa (1776-1822) spoku stāstos minētajam Padujas botāniķim Prosperalpino, kurš ievērojis kafijkoku savā ceļojumā pa Ēģipti. Viņš arī aprakstījis kafijas dzēriena garšu un iedarbi.

Kafija strauji izplatījās pa visu Eiropu 16. un 17. gadsimtā. Īpaši enerģiski to propagandēja un visādi veicināja Ludviķis XIV (valdījis 1643-1715), kurš uzskatīja, ka kafija varētu būt glābējs no žūpības, kas tolaik bija pārnēmusi plašus iedzīvotāju slāņus. Viņš uzsēra, ka kafijas namos valdot miers, pieklājība, nopietnība, tur nodarbojoties ar lasīšanu un pārrunām. Turpretī krogos valda troksnis un ķildas, bieži notiek kautiņi... Bet pēc kāda laika tas pats Ludviķis XIV pamanīja, ka sarunas pie kafijas tases rosina domas valdniekam nevēlamā virzienā; tiek kritiski vērtēti karaļi un valdības iekojumi. Tādēļ sākās kafijas namu īpašnieku un pat kafijas dzērāju vajāšanas, jo tos uzskatīja par mūsdienu cilvēkiem uz dūmi. Turcijā un arī Anglijā par kafijas dzeršanu draudēja smags sods. Fridrihs Lielais uzskatīja, ka valsts nedrīkst izdot naudu par kafiju. «Lautiņiem jāpāliek pie savas alus krūzes,» viņš rakstīja. Tomēr kafijas uzvaras gājieni vairs nebija apturami. Pēc pirmajiem kafijas namiem jeb, kā mēs tagad teiktu, kafejnīcām Konstantīnopolē (1555. g.), Venēcijā (1645. g.) un Oksfordā (1650. g.) tika dibinātas līdzīgas iestādes Hāgā, Marseļā, Parīzē, Hamburgā, Vīnē, Gdanskā, Berlīnē un citur.

Attīstoties kolonizācijai, augs ar botānisko nosaukumu Coffea arabica tika ievests Reinjonas salā, 1650. gadā holandieši to sāka audzēt Ceilonā (tag. Šrilankā) un Javā. No turienes Coffea arabica tika nosūtīts Amsterdamas botāniskajam dārzam. Savukārt no šejienes kafija devās tālāk pa diviem

galvenajiem ceļiem: viens veda uz Nīderlandes Gviānu (tag. Surinama), otrs (kā dāvana Ludviķim XIV) — uz Parīzi un no turienes uz Vestindijas salām. Tas arī ir pirmsākums kafijas izplatei Dienvidamerikā un Vidusamerikā, kur šis augs bija atradis sev vislabāko klimatu un piemērotākos augšanas apstākļus. Smagu triecienu kafijas rūpniecība saņēma 1869. gadā Ceilonā un Javā, kur rūsas sēne iznīcināja visu kafijas kultūru. Kopš tā laika Ceilonā aizsākās plaša tējas, bet Javā — jaunas, pret rūsas sēni izturīgas kafijas šķirnes, Coffea robusta, ražošana.

Kafijas iedarbe

Kā ikvienam zināms, kafija mēdz uzlabot garastāvokli. Daži autori šo faktu izskaidro ar pašiedvesmu. Tāpat labi zināms, ka dažkārt pēc garastāvokļa uzlabošanās fāzes seko tā pasliktināšanās fāze, it īpaši tad, kad izdzerts pavairāk kafijas. Varbūt tas arī bijis par cēloni Gētes naidam pret šo dzērienu, ko viņš šad tad mēdza pasvītrot. Kafija spēj mainīt dažādus psiholoģiskus un psihiskos stāvokļus no vienas galējības otrā.

Cilvēks, kas bijis nomākts, kļūst patīkami satraukts, kas bijis mierīgs, — rosīgs, kas bijis noguris, — gatavs darboties, kas bijis sadrūmis, — sabiedrīks, kas bijis izklaidīgs, — spējīgs koncentrēties, kas bijis atslābis, — spraigs, kas bijis miegains, — mozs, kas bijis lēns, — straujš, kas bijis nogarlaikojies, — ieinteresēts.

Ir mēģināts novērtēt kafijas iedarbību atkarībā no cilvēka rakstura. Atrasts, ka intravertie reaģē uz kafiju labāk nekā ekstravertie. Citiem vārdiem sakot, cilvēkiem, kuriem raksturīga tā saukta vita contemplativa, kafija dod lielāku efektu nekā tiem, kuriem raksturīga vita activa. Saskaņā ar A.Šopenhauera uzskatiem spriešanas spējas domāšanas procesā ir saprāta galvenā sastāvdaļa. Lielā mērā tās ietekmē kafija, kura atvieglo asociācijas un dod iespēju rast vairāk priekšstatu, aktivizē to miju un padara bagātākas to savstarpējās sakarības; tādējādi uzlabojas domāšana. Tieši šajā ziņā kafija ir pilnīgs pretstats narkotiskajām vielām, kuras ārkārtīgi traucē asociatīvos sakarus un pēc īslaicīgas spilgtas priekšstatu mijas liek tiem nobālet.

Rēķināšanas spējas kafija maz ietekmē. Tā uzlabo uzmanību. Pārdozējot kafiju, iestājas nervozitāte, kas uzmanību traucē, un šis apstāklis arī paātrina noguruma iestāšanos.

Pēc vienas tases stipras kafijas (ap 0,15-0,20 g kofeīna) mainās rokraksts: burti kļūst lielāki, to atstarpes plašākas, rokraksts kļūst vitālāks, noteiktāks, dzīvāks. Pēc piecām sešām stundām iestājas preteja reakcija — rokraksts kļūst neskaidrs, it kā nekārtīgs, saraustīts.

Miegu kafija pa lielāku daļai kavē, bet atsevišķos gadījumos novērojama miega uzlabošanās. Parasti pēc kafijas labāk iemieg cilvēki, kuri sirgst ar sirds vājumu un elpas trūkumu, kā arī ar izteiktu smadzeņu asinsvadu aterosklerozi, jo kafija uzlabo asinsriti galvas smadzenēs un sirds asinsvadus.

Kafija spēj arī veicināt redzes piemērošanos tumsai, tā padara nedaudz asāku dzirdi. Ja kafiju lieto kopā ar pretspāju līdzekļiem, tad to efekts parasti ir lielāks.

«NC»

Vai zināt, kādas reliģiskās konfesijas sastopamas Latvijā un cik cilvēku tās aptver?

Pēc aptuveniem datiem, par katoļiem sevi uzskata ap 600 tūkstoši cilvēku, par luterāņiem — 300 tūkstoši, par pareizticīgajiem — 100 tūkstoši, par vecticībniekiem — 60 tūkstoši, par baptīstiem — 5730, par adventīstiem — 2810, par piecdesmitniekiem — 4000, par jūdaiem — 5230, par budistiem — 130. Grieķu karoļu kopiena apvieno 80, Krišnas apziņas kopiena — 40, metodisti — 140, bet reformāti — 30 Latvijas iedzīvotājus.

LETA

Ignats Zarins

Aglona tālo dienu atblāzmā

Turpinājums. Sākums laikraksta 68., 70. un 71. numuros.

Turklāt lielā dziesma visā savā varenumā skanēs tikai rīt, 16. jūnijā, un būs visupēdējais našķis, kā kārums kārums itin visiem, kas alkuši tevi dzirdēt klātienē. Turpretī tavu materiālo mantu, ko rūsa un kodes maitā nemitīgi, visi jau varēja skatīt vakar, varēs aplūkot šodien, rīt un parīt tieši vaigu vaigā. Un tas jau ir daudz nozīmīgāk un pārliecinošāk, nekā dziesmu klausīties. Dziesma izskanēs un pazudīs vienā mirklī kā vējš. Nepaliks nekāda pierādījuma, cik lieliska vai slikta tā bija. Turpretī šajā materiālo bagātību valstībā tu vari kļūt no rīta līdz vakaram un, izgājis cauri pēdējam stendam, vari sākt visu no gala. Un ja nu vēl piedevām tavs naudaszūtnis piestūkēts kā pienākas, tu vari no itin visa iegādāties sev gan lietošanai, gan atmiņai.

Sākot ar aizvakardienu, tu ļauj apbrīnot savas nabadzības neparasto bagātību un vari pamatoti lepoties ar to. Tev nav kauns atzities ciemiņiem acīs, ciemiņiem, kas necerētas sajūsmas un neviltota pārsteiguma pilni šaudās šurpu turpu, nemitīgi iesaukdami:

— Ak, debestīņ! Tu paskaties! Kā tādu var dabūt gatavu? Neticami! Kas to būtu domājis?! Tu redzi, ko spēj latgalieši!

Jā, patiešām spēj. Latgalieši spēj daudz, daudz vairāk, nekā vien čakli apkopt un rūpīgi sakopt desmitiem tūkstošu hektāru auglīgu tīrumu un ne mazumu pienīgu laidaru Vidzemē, Zemgalē, Kurzemē. Neizglītotā Latgales sieva un meiča ar savām sastrādātājām, raupjajām rokām māk darināt visu to, kas nepieciešams katrai ģimenei, un ko pilsētniece lūko sameklēt veikalos.

Tikko teikto pilnā mērā apliecina Latgales tautas mākslas un mājīstrādājumu izstāde tirgus, ko 13. jūnijā Daugavpils pirmās ģimnāzijas telpās Vadoņa ielā 32 atklāja Tautas labklājības ministrs J.Volonts. Šī izstāde, kurā eksponēti bezmaz, bezmaz tūkstoši priekšmetu un izstrādājumu, tad arī tricina daudzus prātus un grauj vecos priekšstatus par tevi, mīļā pastalniec.

Sveicot ministru, Lauksaimniecības kameras priekšsēdētāja biedrs D.Ancāns aizvakar teica: «...izstādē redzami ap desmit tūkstošu pašu darinātie priekšmeti dara visus mūs lepnus. Ir gods šo priekšmetu darinātājiem, kas mūs senču labos tikumus, bet tos centīgi glabā un spodrina. Līdz ar to piepildās dzīvē prezidenta saukums pašiem ražot un ražot vairāk. Šī saukums sevišķi zīmīga un tā liela nozīme mūsdienās, kad radušies sarežģījumi starptautiskajos tirgos.»

Tautas labklājības ministrs J.Volonts dzirdēto papildina sacīdams:

— Iepriecinoši redzēt, ar kādu lielu darba rošību un darba centību Daugavpils gatavojusies uzņemt svētku viesus un parādīt tik daudz skaista un vērtīga. Izstāde līdzinās it kā senai pašu mājas darinātai pūra lādei. Mēs varam būt lepmi, ka tā tik bagātīgi pielocīta.

Spraucamies arī mēs, padsmītnieki, iekšā un ieejam telpā, kas oficiāli apzīmēta ar Nr.1. Mums pretī raugās divus metrus augsts un pusotra metra plats Valsts Prezidenta Kārļa Ulmaņa portrets, kas rotāts ar karoģiem un Vadoņa emblēmu. Zem portreta lasām Vadoņa sauksmes vārdus:

«Mums atliek vispirmā kārtā viena lieta. Pašiem visu ražot un censties iztikt ar to, ko paši ražojam un varam ražot.»

Zelta vārdi! Savu nozīmi tie nav zaudējuši šobaltdien.

Vīrāties uz priekšu. Sešas lielas telpas aizņem audumu nodaļa, kur skatītāji var aplūkot 5249 sieviešu roku darba veiku-

ma eksponātus. Mūs pārsteidz pats skaitlis, eksponātu daudzums, bet vēl lielāku iespaidu atstāj pats saturs. Šeit ikkatrs var pārliecināties par to, ka darba augstā kvalitāte piederējusi un pieder mūsu tautas tikumiem gluži tāpat, kā pie laba tikuma pieder pati darba mīlestība un čaklums.

Krīt acīs Abrenes novada sieviešu darinājumi: gludie, plānie, vienkārīgi noaustie audumi godam stājas blakus fabriku smalkajiem audumiem. Zinātajās paskaidro, ka tik augsta labuma drānu auž nevis no ratiņa, bet gan ar vārpstu vērtām dzijām.

Nu vai te nav jāapbrīno ir pacietība, ir darba māka, kas audējai bijusi un ir un kas šodien nodod liecību par visas Latgales mātēm, meitām un mīļajām, nenogurdināmajām bābīpām?

Linu audumi, kuru baķīši līdzinās ledus gludumam un koka cietumam, atrodami visās telpās.

— Lini ir Latgales zīds! — dzirdams vienprātīgs atzinums.

Krāsainas, rakstainas segas ir visvairāk pārstāvētas un veido vislielāko šo eksponātu daļu. Lielī, vidēji, mazi un sīki raksti visdažādākajos krāsu salikumos mainās cits ar citu. No pārējām izceļas balti melnās, kaut arī to skaits nepārsniedz duci.

Visā izstādē atrodama arī viena tāda sega, kas savā rakstu salikumā glabā neskaitāmu paaudžu vecu tradīciju: apkārt sarkanbaltu rakstu vidusdaļai novietotas melnbaltu rakstu malas. Tas esot rakstu salikuma paraugs no tiem laikiem, kad Māras zemei pāri nebija vēl gājis neviens iekarotājs.

Galvenā krāsa tomēr ir sarkanā un zaļā ar melnas, zilas, dzeltenas un baltas krāsas piedevām rakstu veidošanai. Virsroku esot paturējis vecākais krāsu salikuma veids. Tas nozīmējot to, ka latgalietes uzticīgi turoties pie visas tautas atzītām tradīcijām. Senā gaume šē neesot zudusi un valdot joprojām, nepadodamās pilsētas kultūras ietekmei. Lūk, taisni tāpēc Latgales mājīstrādājumu audumiem visā izstādē neesot acīs krītoša spilgtuma, bet visa audumu nodaļa līdzinoties visdažādāko krāsu apbrīnojami noskaņotam klāstam. Neapstrīdami: šī nodaļa ir visiespaidīgākā, ja neteikt, ka tā ir izstādes nagla. Atstājot šīs telpas, pie izejas mēs vēlreiz lasām Prezidenta norādījumu:

«Ja jūs paši savā mājā neatrodiet nevienu, kas māk aust, tad dodiet darbu Latgales audējām.»

Lūk, cik atzinoši Valsts Prezidents vērtē latgaliešu darba māku! Ar to tu vari lepoties, mīļā pastalniec. Un tev nav jākaunas sava nabadzības krusta. Nav tava vaina, ka vienā, otrā nostūrī un kaktā rēgojas trūkums: tas ir tavs iekarotāju atstātais lāsts, iekarotāju, kas, atspērušies pret tavu lieso zemi, centušies aiztikt līdz Dzintarjūras krastiem, lai pēc tam gan tur, gan te paliktu uz mūžu mūžiem. Un katrs, kas vien bija pakļāvis tevi savai varai, apgalvoja, ka esot atbrīvojis tevi. Bet no kā tad atbrīvojais? Nu, protams, ka no zirgiem, ratiem, cūciem, speķa, sviesta, maizes, graudiem, siena. Arī pēc rekrūšiem viņi alka. Viņi, mīļā pastalniec, iekaroja un iekārāja tevi visu bez atlikuma.

Pēc pāris dienām, konkrēti pirmdien, 17. jūnijā, tevi atkal «atbrīvos». Šo «varondarbu» šoreiz veiks sarkanā himēra ar vietējo pakalpiņu ļoti aktīvu piepalīdzēšanu, lai pēc tam savas elles katlā mestu tavus dēlus un meitas, viņu tēvus un mātes, viņu bērnus un mazbērnus. Kad paies gads, tu atkal tiksi «atbrīvota». Tev palīgā steigsies brūnais mēris, ar īstena vagara pletni dzidams jaunus cilvēkus «brīvprātīgajos» leģionos, bet šādus tādus jeb visus «mazvērtīgos» ļaudis un arī savus «ienaidniekus» ar zvēriģi tarkšķošām ložmetēju uguns kār-

tām raidīs uz viņpasauli, tādējādi celdams «jauno Eiropu» un iztīrīdams kopš senseniem laikiem iekāroto «dzīves telpu».

Tālab lai ir nolādēti visi mūsu «atbrīvotāji» gan austrumos, gan rietumos! Mēs iztiksim bez viņiem.

Pirms atstājam telpu Nr.1, kur izstādītas rakstainās segas, nevar nepiebildst sekojošo. Katrs interesents varēja iegādāties jel kuru šādu segu. Tās maksāja, sākot no 40 latiem līdz 65 latiem. Minētās vērtības izteiksmes ilustrācijai lieti noderēs šāds salīdzinājums: 1939. gada rudenī vidēja barojuma piecu, sešu laktāciju piena govju, ko zemnieks vēlējas pārdot, maksāja 60-70 latus. Šos un citus kustoņus uzipirka tepat Somersetā dzīvojošais ebreju tautības lopu kupcis vārdā Avsejs Vainers.

Aizveram telpas Nr.1 durvis un dodamies uz nākošajām istabām. Tur var iepazīties ar itin visu, kas nepieciešams sadzīvei, izņemot zārkus un kapa krustus, bet kapakmeņus mēs apbrīnosim kā pašus pēdējos eksponātus ģimnāzijas pagalmā. Ne bez apbrīnas mēs aplūkojam krāsām un rakstiem bagātos tautisko brunčus, gan no audumiem, gan adītus. Adījumu nodaļā bez tam acis piecē džemperu, jakas, vestes, kaklauti, lakati, cimdi, zeķes, aubītes, priekšauti. Katrs darinājums izrotāts tautiskiem ornamentiem, bet kaklautiem visiem bez izņēmuma turklāt arī bārkstis abos galos, garas un kuplas.

Savu vietu izstādē atraduši un liek apmeklētājiem ne bez smaida pārļaut acīs pieticīgiem saturā un tomēr glītiem pēc formas no salmiem, niedrēm, melnriem un lūku darinātiem celiņiem istabas izklāšanai. Nepārprotami, ka pagatavot šos priekšmetus no tik necila materiāla spiež nabadzība. Taču tikpat nepārprotami ir arī tas, ka bez šiem celiņiem neviena vien ne visniecīgāko izsmalcinātību nekad nebaidījusi Latgales zemnieka apdzīvojamā istaba būtu divtik trūcīgāka un nemīlīgāka, nekā patiesībā ir. Vismazākais nieks, ja vien tas vairo ģimenes pavadā daļumu, neizlepušo cilvēku uztverē ir zelta vērts.

Čakli strādājuši arī mucenieki. Viņi eksponējuši visdažādāko lielum un formu toverus, baļļas, kubulus, alus mucas, spaiņus, kausus, ķipjus, lizes, liekšķeres, pavārmīcas kā no ozola, tā arī no citiem lapu kokiem. Šis tas ir arī no egles.

Arī virpotāji nav palikuši kaunā. Apjūsmā un pārdošanai viņi eksponējuši dažnedažādu formu svečturus, vērpjamos ratiņus, spoles, atspoles, sālstraukus, dažāda veida lādītes un citus izstrādājumus.

Nevar vienaldzīgi paiet garām saimniecības traukiem, kas pagatavoti no māla un ko šodien saucam daiļskanīgā svešvārdā par keramiku: neglazētajiem vāramajiem podiem, glazētajiem piena stuļģiem ar un bez osām, bļodām, bļodīņām, krūkām un krūzītēm ar osām, šķīvjiem, šķīvīšiem, vāzēm, svečturiem, bērnu rotaļlietām: pūšamajām pīlītēm un zirzīņiem, velniem ar ragiem un bārdū.

Skatoties un ielāgojot atmiņā šo eksponātu klāstu, rodas pārliecība, ka Latgales zemniekam porcelāna vai fajansa trauki nemaz nav nepieciešami. Dekoratīva glazēta māla vāze ar grieztiem ziediem uz galda, kas pārklāts ar pašaustu baltu linu galdautu, šajā pieticīgajā vidē iederas nesalīdzināmi labāk, nekā šim pašam nolūkam fabrikā izgatavots jebkādas formas stikla veidnis. Tāpat meistarīgi darināts māla svečturis, noliets goda vietā, izskatās pulka pārāks par savu apsūbēju sudraba ciltsbrāli, ar ko joprojām vēl lepojas vietējie šlahtiči.

Turpinājums sekos.

TELEVĪZIJAS PROGRAMMA

Otrdiena, 28. septembris

LATVIJAS TV I
18.00 Ziņas. 18.10 Mult. filma. 18.20 Tik uz laukiem. Horeogrāfiskais iestudējums. 19.10 Vīzīte. 19.30 Caur pukēm. 3. daļa. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.15 Kinovakars. 23.55 Nakts ziņas.

LATVIJAS TV II
18.30 BBC World Service. 19.00 Ēterā - Ogres TV. 19.25 Reģionālās TV piedāvā... 20.00 Valdības preses konference. 20.30 Latgales ziņas (krievu val.). 21.00 Juridiskais ekspresis. 21.30 Mult. filma. 21.45 Ziņas. 22.00 Latgales ziņas. 22.25 Kantrimūzika. 23.00 NTV-5.

Trešdiena, 29. septembris

LATVIJAS TV I
18.00 Ziņas. 18.10 Savvaļas Amerika. 18.40 Krustpunkti. 19.30 Septembra kameramūzikas dienas. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.15 Ko tu teici, kā tu teici? 21.30 Horoskopi, horoskopi... 22.20 Kriss de Bergs. 23.40 Nakts ziņas.

LATVIJAS TV II
18.25 BBC World Service. 18.55 Latgales TV piedāvā... 19.20 Mācīsimies angļu valodu! 8. nod. 19.45 Lesija. 10. un 11. sērija. 20.30 Latgales ziņas (krievu val.). 21.00 Spektra pielikums. 21.30 Tālrunis 200... 21.45 Ziņas. 22.05 Kaimiņi. 57. un 58. sērija. 22.50 Sala. 23.05 Latgales ziņas. 23.35 Basketbols. Ādaži-VEF - Polijas Lech-Batimex.

OSTANKINAS TV Ceturtdiena, 30. septembris

LATVIJAS TV I
18.00 Ziņas. 18.10 Vācu kultūras nedēļas Latvijā. 18.30 No TV videofondiem. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.15 Spoguļi. 22.15 Pārini. 22.30 Mūzika. 23.10 Mūzika atpūtai. 23.40 Nakts ziņas.

LATVIJAS TV II
18.30 BBC World Service. 19.00 Ēterā - Liepājas TV. 19.25 Lesija. 11. un 12. sērija. 20.10 Vīzīte. 20.30 Latgales ziņas (krievu val.). 21.00 Saeimas preses konference. 21.30 Basketbols. SWH-Brocēni - Spānijas Joventur. 22.00 Latgales ziņas. 22.35 Pasaules mode. 23.00 NTV-5.

OSTANKINAS TV 5.00 Ziņas. 5.20 Rīta vingrošana. 5.30 Piektdiena, 1. oktobris

LATVIJAS TV I
18.00 Ziņas. 18.10 Starptautiskajā mūzikas dienā. 18.35 Arēna. 19.00 TV skaisttāju Globuss. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.15 Skatuve. 21.50 E.Olbis. Lolita.

LATVIJAS TV II
17.30 BBC World Service. 18.00 Kristīgā programma. 19.00 Ēterā - Vidzemes TV. 19.25 Ugunsardzē. 19.40 Mult. filma. 19.50 Represētie Latvijas valstsvīri. 20.30 Latgales ziņas (krievu val.). 21.00 Spektra pielikums. 21.30 Vācijas skices. 21.45 Ziņas. 22.00 Kaimiņi. 58. un 59. sērija. 22.45 Mikrofona muzikālā televīzija. 23.00 Latgales ziņas.

OSTANKINAS TV 5.00 Ziņas. 5.20 Rīta vingrošana. 5.30 Rīts. 7.45 Firma garantē. 8.00 Ziņas. 8.20 Sešas sniegtas dienas. Mākslas Sestdiena, 2. oktobris

LATVIJAS TV I

9.00 Rīta stunda. 10.00 Uz pirkstu galiņiem. 10.15 Brīvbiļete uz teātri. 10.45 Skaistumam un veselībai. 11.05 Karaliene Bona. Mākslas filma. 10. sērija. 12.05 TV skaisttāju Globuss. 13.05 Spēlmaņu cilts. 13.45 Visiem zināms noslēpums. 14.20 Dziedošo aktieru festivāls Pūznis-93. 16.05 Kinoapraksts Krauklis. 16.15 Polijas TV - Latvijas bērniem. 17.00 Uzmini nu! 18.00 Ziņas. 18.05 Koncerts. 18.15 M.Andersons. Tūkstot dienas Anna Boleinas dzīvē. TV iestudējums. 1. daļa. 19.30 Mūzikas pasaule. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.15 Programma Labvakar! piedāvā... 23.30 Lielais amerikāņu sekss skandāls. Amerikāņu mākslas filma.

LATVIJAS TV II
18.05 Latlo. 40. izloze. 18.10 Mācīsimies angļu valodu! 7. nod. 18.35 Mācīsimies angļu valodu! 8. nod. 19.00 Reģionālās TV piedāvā... 19.30 Ziņas. 19.40 Kristīgā pasaule. 20.00 Mikrofona muzikālā televīzija. 20.30 Panorāma. 21.00 Represētie Latvijas valstsvīri. 21.40

Svētdiena, 3. oktobris

LATVIJAS TV I
9.00 Koncerts. 9.30 Dvēselī, atgriezies! 9.45 Skabargas rīta pielikums. 10.00 Pa Saules zaķa pēdām. 10.25 Pārini. Mākslas filma. 6. sērija. 11.20 Koncerts. 11.40 Spēle. 12.35 Spēlmaņu cilts. 14.10 No TV videofondiem. 15.25 Pēkšņi. 16.05 Vācu kultūras nedēļas Latvijā. 16.35 M.Andersons. Tūkstot dienas Annas Boleinas dzīvē. TV iestudējums. 2. daļa. 17.30 Mult. filma. 18.00 Ziņas. 18.05 M.Andersons. Tūkstot dienas Anna Boleinas dzīvē. 3. daļa. 19.05 Latviešu 20.-30. gadu māksla Stokholmā. 19.15 Skabargas spēle ar iepazīšanos Džunglī. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.15 Mūsu kinonēdēļa. 20.30 Panorāma. 21.25 Mikrofona TV vakars. 22.55 Koldsasijas koks. Mākslas filma.

LATVIJAS TV II
12.00 Dievkalpojums. 13.30 No TV videofondiem. 14.00 Basketbols. 15.15 Vienkārsi - Marija. 16.55 No TV videofondiem. 17.40 Koncerts. 18.30 Olti. 19.30 Ziņas. 19.40 Divertiments. 20.05 Autoprieks. 20.25 5 minūtes par

OSTANKINAS TV
14.00 Ziņas. 14.25 Lietišķais vēstnesis. 14.40 Ādama Smita naudas pasaule. 15.10 Bloknots. 15.15 Lieta. 15.25 Mult. filma. 15.50 Kompas-pasaka. 16.50 Tehnodroms. 17.00 Ziņas. 17.25 NVS. No strīdiem uz sapratni. 17.50 Dokumenti un likteni. 18.00 Kāds būs laiks? 18.05 Vienkārsi - Marija. 18.55 Tēma. 19.40 Labu nakti, mazuli! 20.00 Ziņas. 20.40 Reportāža par neko. 20.55 Futbols. Frankfurtes Eintracht - Maskavas Dinamo. 21.45 Miniatura. 23.00 Ziņas. 23.25 Šahs. 23.40 Kino - uz pieprasījumu. 0.10 Meistarsacīkstes golfa. 0.40 Preses ekspresis.

5.00 Ziņas. 5.20 Rīta vingrošana. 5.30 Rīts. 7.45 Firma garantē. 8.00 Ziņas. 8.20 Kompas-pasaka. 9.20 Tirdzniecības tils. 9.50 Provinciālais salons. 10.15 Koncerts. 10.50 Preses ekspresis. 11.00 Ziņas. 11.20 Sāpju celi. Mākslas filma. 5. sērija. Lūzums. 14.00 Ziņas. 14.25 Telemikss. 15.10 Bloknots. 15.15 Mult. filma. 15.40 Populārinātniska filma. 16.00 Starp mums, meitenēm... 16.30 Mult. filma. 16.50 Tehnodroms. 17.00 Ziņas. 17.25 TV un radio kompānija Mir. 17.50 Kāds būs laiks? 17.55 Futbols. Maskavas Spartaks - Rīgas Skonto. 20.00 Ziņas. 20.40 Krievu pasaule. 21.20 Ašņainās kāzas. Francijas mākslas filma. 23.00 Ziņas. 23.25 Maksima. 23.55 MTV. 0.55 Preses ekspresis.

Rīts. 7.45 Firma garantē. 8.00 Ziņas. 8.20 Programma bērniem. 8.40 Futbols. Maskavas Spartaks - Rīgas Skonto. 9.30 ...Līdz sešpadsmit un vecākiem. 10.10 Krievu pasaule. 10.50 Preses ekspresis. 11.00 Ziņas. 11.20 Sāpju celi. Mākslas filma. 6. sērija. Telegins. 14.00 Ziņas. 14.25 Uzņēmējs. 15.10 Mult. filma. 15.40 To jūs varat. 16.20 ...Līdz sešpadsmit un vecākiem. 17.00 Ziņas. 17.25 Hokejs. Dinamo - Kriļja soveto. 20.00 Ziņas. 20.40 Loto spēle Miljons. 21.10 Maikls Džeksons Maskavā. 22.00 Baleta mākslinieku koncerts. 23.00 Ziņas. 23.25 Baleta mākslinieku koncerts. Turpinājums. 0.25 Šahs. 0.40 Preses ekspresis.

filma. 9.30 Koncerts. 10.00 Ceļotāju klubs. 10.50 Preses ekspresis. 11.00 Ziņas. 11.20 Amerika un M.Taratuta. 11.50 A.Ostrovskis. Ne vienmēr runcim krējuma pods. Filmizrāde. 14.00 Ziņas. 14.20 Uzņēmējs. 14.25 Bridzs. 14.50 Biznesa mācība. 15.05 Bloknots. 15.10 Dok. filma. 15.30 Dzīvnieku pasaulē. 16.30 Par aizgājušo pašlaik nesapņoju... Maskavas aktieru labdarības fonds. 17.00 Ziņas. 17.20 Atgriešanās. 17.40 Cilvēks un likums. 18.10 Kāds būs laiks? 18.15 Amerika un M.Taratuta. 18.45 Brīnumu lauks. 19.40 Labu nakti, mazuli! 20.00 Ziņas. 20.40 Nedēļas cilvēks. 20.55 Privātdetektīvs. Lielbritānijas mākslas filma. 1. sērija. 21.55 Skatiens un citas programmas piedāvā... 1.05 Preses ekspresis.

Gadskārtu raksti. 22.15 Lesija. 10. un 11. sērija.

OSTANKINAS TV
6.00 Ziņas. 6.25 Rīta vingrošana. 6.35 Preses ekspresis. 6.45 Lietišķa cilvēka sestdienas rīts. 7.30 Sports un izredzes. 8.00 Maratons-15 - mazuliem. 8.30 TV un radio kompānija Mir. 9.55 Aviokosmiskais salons. 10.10 Privātpašņieka ābece. 10.20 Mūzikas kiosks. 10.50 Vēsturiska programma. 11.35 Varas pārstāvji. 11.50 Nakts. Mākslas filma. 14.00 Ziņas. 14.25 Pepija Garzeke. Mākslas filma. 3. sērija. 14.55 Nauda un politika. 15.25 Ultra-si. 16.05 Viktorija. 17.25 Sarkana kvadrāts. 18.05 Spēlējiet, harmonikas! 18.50 T.J.Hukers. Mākslas filma. 7. sērija. 19.40 Labu nakti, mazuli! 20.00 Ziņas. 20.40 Tagad un mūžīgi mūžos. Mākslas filma. 3. filmas 2. daļa. 21.20 Studija Rezonanse piedāvā... 21.40 Kas? Kur? Kad? 22.30 Nakts kanāls. 23.00 Ziņas. 23.20 Kāds būs laiks? 23.25 Nakts kanāls. Turpinājums. 1.25 Šahs.

savu naudu. 20.30 Panorāma. 21.10 Es ticu. 21.40 Tinte pienā. 22.00 Mult. filma. 22.15 Lesija. 11. un 12. sērija. 23.00 NTV-5.

OSTANKINAS TV
6.00 Ziņas. 6.20 Rīta vingrošana. 6.30 Autošovs. 6.45 Tehnodroms. 7.00 Gara spēks. 8.00 Centrs. 8.30 Rīta agrumā. 9.00 Kamēr visi mājās. 9.30 Sportloto izloze. 9.45 Rīta zvaigzne. 10.35 Gudrinieki. 11.15 Poligons. 11.50 Jaunā paaudze. 12.30 Aizsardzības aplieciņa. 13.00 Mult. filma. 13.10 Kusto komandas zemūdens odiseja. 14.00 Ziņas. 14.20 TV un radio kompānija Mir. 15.00 Ceļotāju klubs. 15.50 Amatniecība. 15.55 Kaspers un viņa draugi. Istie spoku mednieki. Mult. filmas. 16.50 Starptautiskā programma Panorāma. 17.30 TV locis. 17.45 Ziņas. 18.00 Futbols. Volgogradas Rotors - Maskavas Spartaks. 19.00 Kāds būs laiks? 19.05 Franci kankāns. Mākslas filma. 21.00 Ziņas. 21.40 Sportiska nedēļas nogale. 21.55 Serpentina. 23.00 Ziņas. 23.20 Mākslas festivāla noslēguma koncerts.

Kamēr rudens staigā parkā

Ja jūs pievekl Preiļu parka rudens skaistums un gribas paturēt atmiņā ik mirkli, ko dāvā pastaigas pa lapu apbīrušajiem celiņiem, tad lielisku izdevību es jums piedāvāju, rīkojot fotografēšanas akciju «Rudens Preiļu parkā».

Ar ievērojamu firmas starpniecību iegādājos augstas klases fotomateriālus, kvalitatīvu krāsaino fotopapīru no Japānas «Fuji». Pasūtījumus izpildīšu īsā laikā, samaksa pēc darbu veikšanas. Grupu fotografija 13 x 18 cm izmērā maksās 60 līdz 75 santīmus, bet studijā izgatavotais attēlu bloks pasesi — 75 santīmus.

Svētdien visus, kas vēlēšies iemūžināt sevi fotogrāfijā, gaidīšu pie parka centrālajiem vārtiem no pulksten 10.00 līdz 11.00.

Igors Pličs, fotogrāfs

Uzmanību uzņēmumiem un privātsēktoram!

SIA «Lana» Livānos, tālr. 43563, piedāvā

reklāmas izgatavošanu,
visu veidu celtniecības darbus (santehnika,
elektromontāža, kapitālie remontdarbi).

PAJU SABIEDRĪBA «JERSIKA»

pārdod izolē par kapitāla daļām liellopu
novietnes (tris) un lopbarības šķūņus (divus).

Pretendentus lūdz pieteikties līdz 16.10.93.

Uzziņas pa telefoniem 46321, 46341.

Jēkabpils gaļas kombināts

- Iepērk cūkas dzīvsvārā. Cenas pēc vienošanās.
- Iepērk cūkgaļu par 0,95 Ls/kg, augstākā nobarojuma liellopus par 0,18 Ls/kg, vidējā nobarojuma — 0,14 Ls/kg, augstākā nobarojuma jaunlopus līdz 350 kg — 0,20 Ls/kg, vidējā nobarojuma — 0,14 Ls/kg, augstākā nobarojuma jaunlopus no 350 līdz 400 kg — 0,25 Ls/kg, vidējā nobarojuma — 0,19 Ls/kg, augstākā nobarojuma jaunlopus 400 kg un smagākus — 0,28 Ls/kg, vidējā nobarojuma — 0,19 Ls/kg.

Apmaksa par nodotajiem lopiem 3 dienu laikā.

Zvanīt Jēkabpilī 32251 vai Preiļos 22113.

Preiļu linsēklu stacija Rīgas ielā 3,
tālr. 22386, tira un uzglabā graudaugu un
zālāju sēklas.

NOVADNIEKS

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Novadnieks»
REDAKTORS PĒTERIS PĪZELIS

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta.
REDAKCIJAS ADRESE: LV-5301, Preiļos, Aglonas
ielā 1. ☎ 22059, 22305, 21759, 22154, 21996, 21985.
PASŪTĪJUMA INDEKSS 68169.

Reģistrācijas apliecība № 1018.
Iespiests Daugavpils tipogrāfijā Daugavpilī, Valkas
ielā 1. Ofsetiespiedums. 1 iespiedloksne.
Metiens 4942 eksemplāri. Pas. № 1286

Pārdod

ķēvi. Tālrunis 15315;

***

steidzami 10 gadus vecu ķēvi.
Cena pēc vienošanās. Tālrunis
53548;

***

jaunu zirgu Sutru pagasta
«Zaļā plavā»;

***

labu grūsnu teli Rožupes pa-
gasta Rubenkalnos. Bogdāns;

***

slaucamu govi. Tālr. 18110;

***

2. laktācijas govi. Tālr.
15322;

***

jaunu videomagnetofonu.
Tālr. 23868;

***

garāžu vecā SPK rajonā un
jaunu kases aparātu «OKA-
400». Tālruni 23922 no 9 līdz
18; 22963 pēc 18;

***

ābeļu un bumbieru stādus
Preiļu tirgū. Tālrunis 21127;

***

6 zirgus. Cena Ls 250-325.
Tālruni Ludzā 8-257-47537,
42552;

***

3 zirgus. Tel. 23830;

***

6 vilņu šiferi. Tālr. 23643.

Pērk

varu. Tālr. Jēkabpilī 8-252-
63109;

***

fermu elektromotorus un re-
duktorus, mazlietotus akumula-
torus (ST-75, -90), automobiļu
riepas (220, 240, 260x508). Tāl-
runis 22506.

***

liellopu gaļai. Tālr. 22752.

Maina

3 istabu dzīvokli Livānos pret
3 vai 2 istabu dzīvokli Preiļos.
Visi ar labierīcībām. Tel. 43200.

Paju sabiedrība «Ainava»
pārdod kūtismēslus un
nepabeigtu kūti no
kieģeļiem un dzelzsbetona.
Izziņas pa tālruni 17747.

Šī gada 6. oktobrī
plkst. 10.00 paju
sabiedrības «Nākotne»
likvidācijas komisija
izsludina
atkārtotu paju biedru
sapulci Sutru kantora
telpās.

Šī gada 8. oktobrī
notiks atkārtota
paju sabiedrības

«GAISMA»
paju biedru
kopsapulce.

Pie jums vairs nepārnākšu,
Man sācies gājienš svešs.
Dzīst dienas gaisma maiga,
Tumst acis zaļais mežs.
F.Bārda
Izsakām līdzjūtību Bonifācijam
Sparānam sakarā ar
DĒLA nāvi.
Daugavpils MRS kolektīvs

Viss tas notika pēkšņi un strauji,
Pielija sāpju un asaru trauks.
M.Losberga
Skumjās esam kopā ar
Vnifantiju Petrovu un viņa
tuviniekiem, BRĀLĪ kapu
kalniņā aizvadot.
Preiļu 24. CP kolektīvs

Ветками елок могила,
Зеленью дышит земля,
Тихая пристань укрыла
Вечным покоем тебя.
С.Нерис
Выражаем глубокое
соболезнование Марие
Исаевой в связи со смертью
ОТЦА.
Коллектив сбербанка.

Pierimst soļi, klusē doma,
Neskan tēva mīļā balss.
Tikai klusa sāpe sirdī
Ilgi vēl pēc tevis sauks.
Izsakām dziļu līdzjūtību
Rusiņu ģimenei sakarā ar
smago zaudējumu — Jāņa
Ambrozija d. RUSIŅA nāvi.
Paju sabiedrības «Vanagi»
kolektīvs

Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz
pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt
spētu.
Skumju brīdī esam kopā ar
Sarmīti Sparāni, BRĀLĪ
pāragri smiltājā izvadot.
Bijušie klasesbiedri

Tēvs mūžu kā akmeni nolika
Aparāta tūruma malā.
Ar delnu sviedrus norausa
Un nopūtās... Darbs nu ir galā.
Z.Purvs
Izsakām līdzjūtību Jānim
Rusiņam, TĒVU smiltājā
izvadot.
Sabiedrības «Kopdarbs»
kolektīvs

Manu dzīves pavadīenu
Vairs nevienam nesasiet,
Klusi, klusi skani, dziesma,
Lēni mani pavadiet.
Dalāties bēdās ar
piederīgajiem, Jāni
VALIKOVU izvadot
pēdējā gaitā.
Livānu biokīmiskās rūpnīcas
kolektīvs